

Lyndsay Faye

Zeven is zwijgen

Historische thriller

Uit het Engels vertaald door Maaike Bijnsdorp
en Lucie Schaap

Eerste druk 2013
Tweede druk 2015

ISBN 978-90-225-7340-2
ISBN 978-94-023-0342-1 (e-boek)
NUR 305

Oorspronkelijke titel: *Seven for a Secret*
Oorspronkelijke uitgever: G.P. Putnam's Sons
Omslagontwerp: Wil Immink
Omslagbeeld: achterzijde 134½ Thompson Street, New York City,
gefotografeerd door Lewis Wickes Hine
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2013 by Lyndsay Faye
Nederlandstalige uitgave © 2013 Maaike Bijnsdorp, Lucie Schaap en
Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PROLOOG

Op de dag dat haar het allerergste overkwam – en met het allerergste bedoel ik het soort onheil waarvoor je zou willen sterven om het te voorkomen, waarvoor je zou willen doden om het af te wenden: onverdraaglijke wreedheid – stond Lucy Adams in een bloemenzaak felrode en oranje kasrozen te schikken waarbij een midzomerse zonsondergang bleek zou afsteken.

Hoe weinig kwam ik die dag dat ik haar voor het eerst ontmoette over haar te weten. Een schamel beetje maar. De details kwamen pas later. Lang nadat ik tegen haar had gezegd dat ik, Timothy Wilde, koperster nummer 107 en beschermer van zo'n beetje iedereen die ik daartoe uitkoos, alles weer in orde zou maken. Dat ik nergens voor terug zou deinzen om haar te helpen, maar dat ze me wel eerst alles moest vertellen.

‘Vertel het me maar alsof het een verhaal uit een boek is, dan zorg ik dat het goed komt.’

Mijn god, wat een kapsones kun je hebben na een aanstelling van zes maanden.

Een onmogelijke aanstelling bovendien. Of misschien gewoon een te veeleisende voor iemand als ik. Ik zou graag zeggen dat mijn broer Valentine het er beter afbrengt als beginnend politiemans in New York, maar hij is commandant van Wijk 8 en heeft van deze zaak alleen maar een grotere warboel gemaakt, zoals een jong katje een warboel kan maken van een bol wol.

Dus, nee. De Wildes – de jongere en de oudere – hebben wat deze zaak aangaat bar weinig verstandige beslissingen genomen.

Ik zou kunnen voorwenden dat het optekenen van Lucy Adams' verhaal belangrijk is voor het nageslacht. Voor de rechtspraak misschien zelfs. Maar dat zou kletspraat zijn, een rookgordijn voor een knekelhuislandschap. Het enige wat er op dit moment voor mij toe doet, is dat achter mijn ogen een inktzwart relaas huist.

En de vorige keer dat dat het geval was, heb ik alles opgeschreven.

Op de avond van 14 februari 1846 stond mevrouw Adams om zes uur 's avonds achter de toonbank van de bloemenzaak aan een werktafel doorns van rozenstelen te ritsen. Sint-Valentijnsdag was ijskoud en helder begonnen, maar nu loeide de wind boven Manhattan en zwijmden aan de andere kant van de met ijsbloemen bedekte etalageruit sneeuwvlokken in de richting van Chambers Street. De winkel had al een uur geleden moeten sluiten, maar nog steeds verdrongen in rokjas geklede mannen elkaar voor armen vol kunstmatige zomer. Shawls wapperden, horlogekettingen dansen, vrachtladingen getrokken kasbloemen verdwenen door de deur de sneeuw in.

Mevrouw Adams neuriede een deuntje bij het werk. Een melodietje dat te oud was om een naam te hebben, dat meedreef op haar uitgeblazen adem. Ze keek met een weldadige hunkering uit naar de avondmaaltijd, omdat haar kokkin had beloofd een koppel eenden voor het gezin te braden. Ze kon de geur van sinaasappelschil en gedroogde munt al bijna in haar neus voelen prikkelen.

Minuten tikten voorbij, en nog meer minuten. Ze begon bloedrode zijde om de onderkant van het boeket te wikkelen. Ze deed dat alsof ze een toverformule uitvoerde, haar vingers doelbewust

en het lint soepel als huid. Het was de laatste keer dat ze dat zou doen. De strik die ze legde was volmaakt. Een zachte, elegante afronding.

De winkeleigenaar, de heer Timpson, een voormalige inwoner van Manchester met vriendelijke oogopslag, hangwangen en een grauwe gelaatskleur, afgezien van zijn rode neus, maakte een geschrokken geluidje toen hij een blik op de klok naast de emmers gele lelies wierp. Hij had zojuist een drietal dandy's in bordeauxrode overjas en ivoorwitte pantalon bij hun vertrek hartelijk bedankt en nu was er eindelijk geen enkele klant meer in Timpsons Bloemisterij. De hele dag door had het er wel de effectenbeurs geliken.

'Ik veeg de vloer wel aan, meissie,' zei hij tegen mevrouw Adams, zijn enige winkelhulp. 'Het wordt met het kwartier kouder buiten en ik hoef alleen de trap maar op om aan tafel te kunnen. Ga maar gauw.'

Mevrouw Adams sputterde tegen dat haar laatste bestelling van die dag nog niet helemaal af was. Dat het maar licht sneeuwde en dat ze helemaal niet zo ver van Chambers Street vandaan woonde, het was alleen even de hoek om aan West Broadway. Maar meneer Timpson wilde er niets van weten, klapte joviaal en maakte vervolgens een wapperend gebaar met zijn handen in de richting van de deur. Het was inderdaad al laat, zoveel later dan anders, op deze drukste dag van het jaar, en mevrouw Adams wilde dolgraag naar huis.

En dus vertrok ze.

Terwijl ze zich naar huis spoedde gleden de winkelruiten aan haar ooghoek voorbij als het onopgemerkte tikken van een wekker. Een veilig ritme, even vertrouwd als haar eigen hartslag. M. Freemans Magazijn voor Oude en Nieuwe Vederen. De Naalden- en Vishakenmanufactuur. Het Museum Hotel. De sneeuw bleef net boven de kinderkopjes rondwervelen, alsof hij door een onderstroom werd gegrepen, en ze trok haar bontcape nog wat strakker om zich heen. Ze passeerde een man op een kar vol jutezakken die riep: 'Zaaaand! Wit zand!' Een winkelier schoot bij het horen van die kreet uit zijn kledingzaak tevoorschijn en botste bijna tegen haar op. Ze wist nog net op tijd een stap opzij te doen, waar-

op de besnorde heer zich verontschuldigde, terwijl hij de zandverkoper enkele munten in de hand drukte voor zand van het strand van Rockaway, waarmee hij de gladheid van zijn stoepje kon bestrijden.

Mevrouw Adams liep verder.

Toen ze haar smalle huis van bruinrode zandsteen aan West Broadway betrad en nog narillend haar bontcape aflegde, werd ze verwelkomd door een diepe stilte. Ze liet de cape op een met damast beklede stoel in de gang vallen en liep de salon in. De kamer was leeg. Mevrouw Adams stak haar handen met wijd uitgespreide vingers uit naar het smeulende vuur en trok haar handschoenen uit. Ze speldde haar hoed los. Haar blik gleed over de ingelijste droogbloemen boven de bakstenen schouw, het stel porseleinen paardjes en het hulstakje in een vaas van violet glas. Ze riep naar haar huisgenoten dat ze thuis was.

Niemand antwoordde.

Op haar gemak liep ze naar de eetkamer. Nog geen echo van een fluistering bereikte haar oren. Ze draaide zich om en liep de trap op, terwijl ze nog steeds opgewekt liet weten dat ze thuis was.

Overall heerste stilte. Doodse stilte.

Vijf minuten later stooft mevrouw Adams haar huis uit, West Broadway op; met haar rokken in haar vuisten en haar mond wijdopen in een schreeuw vloog ze door de opstekende storm in de richting van het hoofdbureau van politie in de Tombs.

Dat is waar ik het toneel betreed. Ik werk daar.

Ik zat op dat moment in het raamloze hok dat ik me de maand daarvoor had toegeëigend als kantoorruimte. In mijn hand hield ik een glas Hollandse jenever en met een scheve lach op mijn verminkte gezicht dronk ik op de gezondheid van mijn vriend en collega Jakob Piest. We hadden juist een knap heikele kwestie opgelost en waren daar allerminst bescheiden over. Hij stak net zijn lelijke rimpelvuist met de tinnen kroes omhoog en lachte zijn gestoorde lach toen mevrouw Lucy Adams met een klap tegen mijn half openstaande deur botste.

Kan ik haar naar behoren beschrijven, zoals ze was voor ik haar geheimen te weten kwam? Ik betwijfel het. Als geheimen edelstenen zijn van hun eigenaren, die ze weggestopt in donkere klui-

zen bewaren, heb ik Lucy Adams' kluis geplunderd als een struikrover een koets. Het doet pijn een dief te zijn als je buit iemands geschiedenis is. Zo ben ik niet. Zo wil ik niet zijn, ik haat het dat ik zo ben. Allerlei mensen, man en vrouw en van de meest uiteenlopende soorten en overtuigingen, vertellen me voortdurend uit eigen beweging hun verhalen. Dat is altijd zo geweest, al toen ik nog achter de bar stond. En zelfs daarvoor al. Maar ik kan er slecht tegen om ongevraagd, zonder ook maar een uitnodigend handgebaar, geheimen aan de weet te komen.

Dus hoe zag ze eruit, dit raadsel van me, voordat ik de verhalen had blootgelegd die in haar waren gekerfd lang voor we elkaar leerden kennen?

Lucy Adams was zo eenvoudig gekleed voor de winter dat de superieure kwaliteit van elk kledingstuk duidelijk zichtbaar was. De punt van een van haar schoenen die onder de zwierige kobaltblauwe rokken van haar fluwelen jurk uit piepte, was doorweekt van de sneeuw. Ze had het huis dus in haast verlaten, zonder rubberen overschoenen aan te doen. Een ivoorwitte hermelijnen cape zat om haar schouders gebonden met een ongelijk gestrikte rode band, maar er waren die avond nog veel meer dingen die haar wanhoop onderstreepten. Openstaande witleren handschoenen, waarvan de parelmoeren knoopjes niet waren dichtgemaakt. Geen hoed, zelfs geen kanten kapje, al was het maar voor het fatsoen en niet tegen de kou. Enkel dikke bossen opgestoken chocoladebruine lokken in de strakste pijpekrullen die ik ooit had gezien waarin de witte sneeuwvlokken zachtjes smolten.

Er was haar iets gruwelijks overkomen. Om dat te beseffen hoefde je geen barkeeper te zijn geweest. Lucy Adams' ogen hadden de kleur van korstmos op een stenen muur, grijs, doorspikkeld met zachtgroene vlekjes, en ze waren wijd opengesperd alsof ze zojuist van het dek van een stoomschip de Hudson in gekieperd was. Piest en ik keken onthutst naar haar op. Ze had volle, ronde lippen die ze zo moeizaam opende dat het leek alsof de beweging haar onnoemelijk veel kracht kostte.

Ze was beeldschon. Dat aspect kan ik niet onvermeld laten. Het is helaas van belang. Ze was een van de mooiste vrouwen die ik ooit heb gezien.

‘Hebt u een ongeluk gehad, mevrouw?’ Ik had eindelijk mijn tong weer teruggevonden en sprong overeind.

‘Ik heb een politieman nodig,’ zei ze.

‘Dan bent u hier goed, gaat u zitten,’ zei ik, terwijl Piest opkrabbelde om een glas water voor haar in te schenken. Ze leek de stoel niet te zien tot ik haar mijn hand aanbood, waarna ze zich als een marionet door een beginnende poppenspeler liet leiden. ‘Wij kunnen u helpen.’

‘Ik hoop het.’

Haar gebroken stem was dieper dan haar frêle gestalte deed vermoeden en joeg de rillingen over mijn rug, alsof ze met haar stemgeluid schepen op de rotsen kon werpen. God weet dat er die nacht in de storm heel wat schepen verloren zouden gaan, vol New Yorkers die nooit meer thuis zouden komen. Daar had zij uiteraard niets mee van doen. De meeste mensen zouden zeggen dat het domme pech was, of het noodlot. Of misschien zelfs God. Maar ik kan alleen nog op die manier aan haar stem denken. Zoals die aan een mens trok, zou hij makkelijk een stoomschip uit de koers kunnen trekken naar verraderlijke ondiepten.

‘U kunt ervan uitgaan dat we alles zullen doen wat in onze macht ligt,’ zei ik vriendelijk. ‘Vertel het me maar alsof het een verhaal uit een boek is, dan zorg ik dat het goed komt.’

Ze sloeg haar ogen naar me op. Die waren nu bleek als leisteen.

‘Er is ingebroken.’

‘En wat is er gestolen?’ vroeg ik.

‘Mijn dierbaren,’ antwoordde ze.

1

Het kwaad waarover wij ons beklag doen groeit. Europa overspoelt Amerika met landverhuizers; Groot-Brittannië heeft vijftieng miljoen uitgetrokken voor de uitzetting naar dit land van één miljoen Ierse armen, die de Amerikaanse arbeiders zullen beconcurreren en te gronde zullen richten.

- De heer Levin van de Native American Party, zoals opgetekend in *The New York Herald*, 1846 •

Ik ken mijn stad onderhand al te goed. Dat is niet de aangenaamste aandoening. Het zou vermoedelijk geen probleem zijn als ik in een prachtig afbrokkelende ruïne aan de Spaanse kust zou wonen, waar ik 's ochtends vroeg mijn netten zou uitgooien voor sardines en 's avonds tot diep in de nacht flarden gitaarmuziek zou opvangen. Of als ik een herberg zou drijven in een mistroostig Engels gehucht, waar ik bier zou tappen voor weduwnaars en de avonden zou doorbrengen met het lezen van gedichten. Ik heb deze plek nooit verlaten, dus wie zal het zeggen? Mijn kennis van andere oorden beperkt zich tot wat ik uit boeken weet. Misschien dat het mogelijk is een stad door en door te kennen en er toch van te houden. Ik hoop het.

Nee, het punt lijkt vooral te zijn dat ik politiemannetje ben van Wijk 6 in Manhattan en zover ik weet de enige koperster die niet geacht wordt rondes te lopen, maar misdrijven op te lossen. En

dat ik dat tot nog toe niet echt in de vingers heb. Bij lange na niet.

Neem bijvoorbeeld Sint-Valentijnsdag: ik werd die ochtend wakker met het ongemakkelijke gevoel dat iemand in deze stad met pakweg een half miljoen inwoners de wet had overtreden, maar ik nog niet had uitgevogeld wíé. De vorige dag was hoofdcommissaris van politie George Washington Matsell – onze onbetwiste leider, de brulbeer die me heeft opgezadeld met de taak om raadsels te ontwarren – in mijn bedompte hok in de Tombs verschenen.

G. W. Matsell zou enkel al vanwege zijn omvang, ruim een meter tachtig lang en zeker honderdveertig kilo schoon aan de haak, een indrukwekkende verschijning zijn. Maar feitelijk is hij het indrukwekkendst doordat zowel zijn geest als zijn daadkracht veel weg heeft van een trein die op volle stoomkracht gierend voortdendert. Hij was een belangrijk rechter voordat hij tot commissaris werd benoemd en was dus al beroemd. Aangezien wij kopersterren een notoire troep schooiers zijn, en dat is nog voorzichtig uitgedrukt, is hij nu bovendien berucht. Maar beruchtheid lijkt hem koud te laten.

Bij het horen van geschuifel keek ik op van mijn bureau. Zo-even had mijn deuropening in mijn ogen nog een redelijk formaat gehad. In elk geval eentje van volwassen afmetingen. Nu vulde hoofdcommissaris Matsell het gat, dat daarmee gekrompen leek tot de ingang van een muizenhol. Zijn wangen waren met diepe voren doorgroefd en hij keek me met glanzende lichte ogen aan. Ooit was ik begonnen als straatagent die in een vaste wijk patrouilleerde, net als mijn collega's continu op de uitkijk naar ongeregelheden die ik al te vaak aantrof. Sinds de gruwelijke zaak van de kinchenmoorden afgelopen augustus, die de commissaris had doen besluiten dat mijn hersenen hem te allen tijde ter beschikking dienden te staan, zit ik in de Tombs en bereiken de ongeregelheden me via briefjes van Matsell of worden ze door hem persoonlijk bij me bezorgd. Welke van de twee verontrustender is, weet ik niet, al sla je me dood.

‘Er is een miniatuurschilderij van onschatbare waarde ontvreemd uit een particuliere woning aan Fifth Avenue 102. Onder ongebruikelijke omstandigheden,’ verkondigde hij.

In mijn maag maakte een knoop niet groter dan een kraal, maar strak aangetrokken, zich voelbaar.

‘Ik wil dat u het terugvindt. De heer en mevrouw Millington verwachten u omstreeks negen uur.’

‘Goed,’ zei ik en ik ademde hoorbaar uit.

‘En zorg er meteen ook voor dat u de dief vindt, meneer Wilde,’ voegde hij er nog over zijn schouder aan toe, terwijl hij zich alweer zachtjes uit de voeten maakte alsof er ergens troepen wachtten op zijn bevel.

Makkelijker gezegd dan gedaan, vermoedde ik.

Ik behoor tot de allereerste lichterding kopersterren, aangezien de gemeenteraad er pas afgelopen zomer in is geslaagd ons politiekorps te vormen. En ik wil niets liever dan de beste van allemaal zijn. Maar politiewerk is nog steeds een jas die me niet goed past, met flodderige mouwen en strak staande knopen. En elke keer als een nieuw probleem zich aandient, zeuren mijn hersenen: Hoe had je dat nou weer gedacht op te lossen?

Geen prettige ervaring.

Idiot genoeg droom ik ’s nachts vaak dat ik nog steeds achter de bar sta en dat ik door de rumvoorraad heen ben terwijl de speculanten van Wall Street twintig rijen dik in een sissende, kronkelende slangenkuil voor mijn cederhouten toog staan. Van gestolen goederen die ik niet kan vinden en knokpartijen op straat die ik niet gesust krijg, droom ik niet. Ook niet van moorden die ik niet kan oplossen. In mijn dromen is mijn gezicht doorgaans nog niet zo gehavend door de brand die het halve centrum heeft weggevaagd dat ik in geen enkele fatsoenlijke kroeg ooit nog achter de tap zou kunnen staan, zijn mijn huis en spaargeld nog niet in rook opgegaan en is mijn grootste zorg dat ik champagne schenk aan effectenmakers die al halflam zijn. Meestal droom ik over luchtige probleempjes.

Let wel, ik zeg ‘meestal’.

Over politiewerk droom ik soms ook, eens per maand of zo. En over afgelopen zomer. Natuurlijk wel. Maar uit die dromen ontwaak ik met schedelpijn.

Maar goed, vanaf het moment dat Matsell me opdroeg dat schilderen op te sporen, gebeurde het keer op keer dat ik tegen de grenzen van mijn verstandelijke vermogens opliep. Sinds ik niet langer

in het gezelschap van patrouillerende straatagenten verkeerde en benoemd was tot ‘oplosser van de netelige vraagstukken van de baas’ had ik nog nooit een misdrijf tegen onze bevoorrechte bovenlaag onderzocht. En Fifth Avenue 102 bleek op een steenworp afstand te liggen van het irritant keurige Union Place Park.

Niet mijn soort buurt, dat wil zeggen financieel beschouwd. Ik bezit vijf meubelstukken en huur een kamer boven een bakkerij. Maar Matsells woord is wet. En dus ging ik erheen.

Die ochtend van 13 februari stapte ik hoofdschuddend om het wonder van Union Place Park uit mijn huurrijtuig. Al onze parken verworden doorgaans binnen tien jaar tijd tot een varkenstrog of kippenveldje. Maar Union Place klampt zich met vrome volharding vast aan zijn nette heesters en aangeharkte wandelpaden. De laantjes fluisteren ‘Wees welkom en geniet, vooropgesteld dat je hier thuishoort’. Onder de takken van de kale jonge bomen stond een uniform groepje meisjes met stroken wit kant onder hun bontjes te giebelen in het messcherpe daglicht. De diamantjes die in hun haar waren gevlochten glinsterden.

Als ik in amoreus opzicht vief genoeg was geweest om ze nader te bestuderen, hadden ze mijn ogen misschien niet zo’n pijn gedaan. Maar ik liep door in de richting van Sixteenth Street en maakte mezelf onderwijl wijs dat er geen jongedame aan de andere kant van de grote plas was die al lange tijd negentig procent van de gedachten in mijn hoofd opeiste.

‘Eersteklas driedubbel overgehaalde stijfkoppigheid’ noemde mijn broer Val die obsessie. Helaas kon ik me er niet tegen verweren. Ik wilde vlaggen voor haar planten en stadstaten veroveren. Als haar geest een kaart was geweest, had ik een crèmewit lint gepakt en dat teder en pijnloos langs haar gedachtegang gespeld. Dat dat ooit zou gebeuren, kon ik op mijn buik schrijven, maar ik zou ook al tevreden zijn geweest met de rol van de kerel die elke avond haar voordeur vergrendelt, aangezien ze veel roekelozier is dan verstandig. Openslaande ramen nalopen, in het algemeen waken tegen zwakke sloten. Dat werk.

Mercy Underhill was echter in Londen en ik in Gotham. Dus in plaats van dat alles klopte ik op de voordeur van Fifth Avenue 102.

Het gebouw van drie verdiepingen, opgetrokken uit roodbruine

zandsteen, kon onmogelijk meer dan vier jaar oud zijn. Tussen twee mismoedig kijkende stenen griffioenen, elk op zijn eigen voetstuk, waaierden de traptreden in een brede, gebogen grijns uit. Een bewerkte teakhouten deur, voor de ramen bloembakken gevuld met dennentakken die op de een of andere manier vergulde dennepappels hadden voortgebracht, en op elk denkbaar vrij vlak van de façade een decoratieve stenen tronie. Zelfs de dakpannen stonken naar nieuw geld. De griffioenen wilden niets met de plek te maken hebben. Ik evenmin.

Ik trok aan de bel. Hij klonk als een gong waarmee een keizer ter tafel wordt geroepen en de deur zwaaide open. Zodra de butler mij zag, zette hij een gezicht op alsof hij zo-even een blik in een slachthuis had geworpen.

Toegegeven, mijn winterjas is van doodgewone grijze wol en heeft eerst iemand anders toebehoord. En toegegeven, de rechterbovenhoek van mijn gezicht oogt inderdaad als een uitgeharden plas was. Maar wat wist hij nou van de voorgeschiedenis van de jas. En van mijn gezicht. Hij had zich wat dat betreft dus koest te houden, dacht ik bij mezelf.

Ik wachtte tot hij iets zou zeggen.

Hij stond daar maar lang en stil en bebakkebaard te zijn.

Dus wees ik naar de gebutste koperen ster op mijn revers.

‘Ah,’ zei hij, op een manier alsof hij de bron van een hinderlijk luchtje had ontdekt. ‘Ik zie het al. U bent ontboden om uit te zoeken waar het schilderij zich bevindt. Een... politiemans.’

Onwillekeurig moest ik grijnzen. Ik was inmiddels wel gewend aan de toon van afkeer die veel mensen aanslaan tegenover leden van het jonge politiekorps. Het woord ‘ontboden’ was nieuw in dit verband, maar het deed er allemaal niet toe. In mijn jaren als barkeeper heb ik duizenden mensen uit honderden steden aangehoord. Het was een spelletje van me, destijds. Ze thuisbrengen. Een van de vele spelletjes. En de Millingtons hadden er kennelijk niet het oor voor om te horen dat een uit Bristol afkomstige kerel zijn beste Londense accent opzette en hadden een pikbroek ingehuurd als omhooggefallen butler. Het prikkelde me. Het amper zichtbare gaatje waar de ring ooit door zijn oor had gestoken prikkelde me eveneens.

‘Hoe staan de scheepvaartzaken thuis ervoor?’ vroeg ik.

Als je nooit een zeerot in livrei eerst paars en vervolgens oesterwit hebt zien kleuren, dan heb je een prachtig schouwspel gemist. Zijn tochtlatten sprongen zowat in de houding.

‘Deze kant op, meneer. Enne... laat u het me alstublieft weten als ik iets voor u kan doen.’

We betraden een hal met aan de muren portretten van ongezond ogende vrouwen en hun honden en hun kinderen en hun borduurwerkjes. Door de tegenovergelegen deur kwam een kwieke heer van rond de vijfenvijftig aanstormen, zijn ogen gericht op een gouden zakhorloge. Dat kon alleen maar de heer Millington zijn.

‘De politiemans is gearriveerd, meneer,’ zei de butler uit Bristol.

‘O, prachtig! En hoe heet hij, Turley?’

Turleys mond ging geluidloos open en dicht als bij een snoek op het droge. De beste kerel stond zo intens te lijden dat ik onze nieuwe vriendschap bekrachtigde met een reddingsactie.

‘Mijn naam is Timothy Wilde. Ik wil graag kijken wat ik kan doen om ervoor te zorgen dat u uw eigendom weer in handen krijgt.’

‘Goeie genade,’ mompelde Millington, terwijl hij mijn hand schudde. ‘Niet wat ik had verwacht na een briefje aan commissaris Matsell hoogstpersoonlijk met een verzoek om hulp. Maar ik neem aan dat hij weet waar hij mee bezig is.’

Ik twijfelde welke kant ik in deze kwestie moest kiezen en hield me daarom maar kin.

‘Ik moet naar de Beurs,’ zei hij hoofdschuddend. ‘Ik praat u bij terwijl we ons naar de muziekkamer begeven, de... nou ja, hoe noemen jullie dat? De plaats des misdrijs?’

‘Ik zou het u niet kunnen zeggen.’

‘O,’ zei hij verbluft.

De heer Millington vertelde me onderweg dat hun meid Amy flink geschrokken was toen ze de vorige ochtend om zes uur de muziekkamer was binnengekomen. De Millingtons waren kunstliefhebbers (de vertrekken waar we doorheen liepen puilden uit van de Chinese vazen en Japanse haardschermen en olieverschilderijen van cherubijnen die het druk hadden met hun weinig inspannende bezigheden) en de kostbare kunstwerken werden elke

morgen afgestoft. En geïnventariseerd, vulde ik in gedachten aan. Amy had helaas een lege plek aangetroffen in de reeks miniaturen die aan de muur van de muziekkamer hingen. Het hele huis was grondig doorzocht, vervolgens hadden ze Matsell ingelicht en zo kwam het dat ik het nu eens als kunstspeurder mocht proberen.

Niet mijn sterkste punt. Dat wist ik zo zeker als dat de zon elke dag weer opkomt.

‘Mijn vrouw is zeer aangeslagen door deze ellendige kwestie.’ Millingtons zakhorloge dook weer even op. ‘Zal ik u iets vertellen over Jean-Baptiste Jacques Augustin?’

Als jongen had ik vele uren in de uitgebreide bibliotheek van een geletterde protestantse geestelijke gesleten en dus antwoordde ik: ‘De hofminiatureschilder? En later ook officiële schilder van de Franse koning?’

‘O. Aha.’

‘Hoe ziet het schilderij eruit?’

Terwijl ik te horen kreeg dat het ging om een afbeelding van een herderinnetje met een strohoed met roze linten, bereikten we wat alleen maar de muziekkamer kon zijn. Er stonden twee piano’s pal tegenover elkaar als duellisten, een cello, verschillende fraaie luiten en een kunstig versierde harp ter grootte van een bezemkast.

‘Het spijt me zeer maar ik moet er echt vandoor,’ besloot Millington zijn verhaal. ‘Zorg ervoor dat alle vragen van de politieman worden beantwoord, wil je, Turley? U weet zelf het beste wat u verder te doen staat, meneer Wilde.’

Dat wist ik niet. Maar hij was zo fluks vertrokken dat ik niet het genoegen had hem dat te laten weten.

Toen de voetstappen van zijn meester waren weggestorven, wapperde Turley verontschuldigend met zijn bakkebaarden. ‘Mijn excuses voor zo-even. Ik...’

‘Al was je de zigeunerconingin, het maakt me werkelijk geen zier uit. Ze verwachten trouwens niet anders van je. Zo’n drakerig optreden alsof je een uitgedoofde opperrechter bent. Dat het je niet lukt mij te beduvelen, wil nog niet zeggen dat je er niet uitstekend in slaagt hen te beduvelen. Help me dit op te lossen, dan hebben we het er verder niet meer over.’

Hij lachte en liet een rij scheve tanden zien die naar alle waar-

schijnlijkheid sinds de dag dat hij hier in dienst was gekomen niet meer waren blootgesteld aan het daglicht. ‘Afgesproken, meneer Wilde. Ik neem aan dat u eerst wilt rondkijken in de kamer.’

Dat klonk als een puik plan en ik wierp een blik om me heen. Op de instrumenten, de erkerramen, de roze overgordijnen, de loerende draken die de open haard bewaakten. Ik onderdrukte met moeite een zucht.

Het zag eruit als een kamer.

Er was overduidelijk een schilderstuk weggehaald. Aan de wand hingen elf miniatuurportretten bij elkaar gegroepeerd, voor het merendeel van wezenloze rozewangige notabelen, maar ook een aantal van wezenloze, rozewangige boerenlui. Het hadden er echter twaalf moeten zijn. De derde van rechts in de tweede rij ontbrak. Het behang was daar viezig doordat achter het verdwenen schilderij niet was schoongemaakt. Dwars over het decor van takjes met blozende theeroosjes liepen donkere strepen. Drie evenwijdig lopende groezelige roetvegen. Ik boog naar voren om de lege plek beter te kunnen bekijken.

Het zag eruit als een lege plek.

Ik wreef losjes over de wenkbrauw die aan mijn litteken grensde terwijl ik naar de twee deuren liep die toegang tot de kamer boden om de sloten te bekijken. ‘De commissaris had het over “ongebruikelijke omstandigheden”, Turley.’

“Eigenaardig” is het woord dat ik zelf heb gebruikt, meneer. Ik heb deze kamer om middernacht op slot gedaan tijdens mijn late ronde. Ik heb een sleutel, de heer Millington heeft een sleutel en mevrouw Thornton, de huishoudster, heeft een sleutel. Die zijn allemaal waar ze horen. U hebt van meneer Millington al gehoord dat we gisteren allemaal van top tot teen zijn nagezocht. Alsof iemand van ons het in zijn hoofd zou halen hier zijn slag te slaan.’

Ik keek op van het tweede, eveneens onbeschadigde slot en wierp hem een ironische blik toe. Zijn deftige Londense klanken waren inmiddels volledig opgelost in de Avon bij Bristol. Het nam me bijna voor hem in.

‘Die spullen hier zijn een vermogen waard. Sommige tenminste. Die miniatuur zeker. Ik neem aan dat er nooit eerder iets is verdwenen?’

‘Nooit, meneer. Geen van ons heeft het geld nodig. Niet op die manier. Het eten hierbeneden is goed, we hebben drie ziekte-dagen per jaar, krijgen met Kerst altijd een bonus. Vergeet ook niet dat we allemaal familie overzee hebben die we steunen en dat elke dag wel tienduizend nieuwe Ieren voet aan wal zetten. Alleen een dolhuisgast zou het vandaag de dag riskeren zonder referentie op straat gezet te worden.’

New York werd inderdaad overspoeld door Ieren, alsof er in elke regendruppel van elke onweersbui wel een Donnelly of McKale zat. Niemand zag ze graag komen – afgezien van de Democraten van mijn broer Valentines club, die vooral hun kiezersstem met open armen ontvingen – en zeker niet huisbedienden van Britse komaf die in een ommezien de laan uitgestuurd konden worden als hun baas bijvoorbeeld besloot de broekriem aan te halen. Ik kon wel sympathie opbrengen voor Turley. Zijn vijandigheid was tenminste van het praktische soort en had niets te maken met die valse anti-paapse achterdocht waar mijn nekharen van overeind gaan staan.

Maar vorig jaar had de honger toegeslagen bij de Ieren, toen hun aardappelen gingen rotten. Het was nu winter en in dit geval ging mijn gevoel van begrip verder dan sympathie. Ik heb Ierse vrienden en ook Ierse collega's onder de kopersterren. En ik weet hoe het voelt om een maaltijd te moeten missen. Val en ik hebben een keer een maaltje gemaakt van de brijachtige groentepulp die een restaurant na het passeren van bouillon had weggegooid, wat korels van een half afgekloven beboterde maïskolf en drie van de straat meegegapte kastanjes. Mijn oudere broer had er zout en peper over gestrooid, twee borden opgeschept, op het mijne twee kastanjes gelegd en op het zijne één en verklaard dat het een salade was.

Erg overtuigend was het niet geweest.

‘Is je bij het afsluiten iets bijzonders opgevallen?’

‘Ik heb helaas niet verder gekeken. Mevrouw Millington was als laatste lid van het huishouden in deze kamer geweest. Dat was na het ontbijt.’

‘En de enige toegang is via een van deze twee deuren of deze twee ramen? Het zou kunnen dat er een namaaksleutel in omloop is.’ Ik opende een van de erkerramen.

‘Zeker, meneer. Maar misschien kunnen politiemannen zoals u wel zien of een sleutel is nagemaakt?’

Ik beet geërgerd op mijn lip, maar wist mijn irritatie in te slikken. Toen ik naar buiten leunde, sloeg de plotselinge kou gevoelig op mijn ogen. Het gebouw was aan de steegkant van baksteen. Langs de muur slingerde één klimoprak naar boven. We bevonden ons op de eerste verdieping. Het andere raam keek uit op de hectische Fifth Avenue. Beide ramen waren moeilijk ongezien te bereiken, beide zaten bovendien op slot.

Ik vergrendelde de klink weer en richtte mijn aandacht op waar ik goed in ben: verhalen en de mensen die ze me vertellen.

‘Hebben de Millingtons kinderen?’ vroeg ik peinzend.

‘Nee zeg, zij niet. Alleen twee complete kroningsserviezen, een stuk of tien Wilton-tapijten, vijf...’

‘Heeft de heer des huizes geheime geneugten? Gokken? Vrouwen?’

Turley snoof. ‘Zijn tak van sport is geld binnenhalen alsof het om scholen sardines gaat. Zoals u kunt zien gaat hem dat goed af ook. Beter dan de meesten.’

‘En mevrouw Millington? Wat doet zij als ze iemand geld verschuldigd is?’

‘Ik vermoed dat ze dan terugvalt op haar toelage. Die bedraagt honderd per maand, met uitzondering van december. Dan is het tweehonderd, met uw welnemen, dat is tenslotte een feestmaand.’

Handig voor haar, mocht ze toevallig behoefte hebben aan een tiende zwaanvormig zilveren vaasje. Ik wierp een blik op de negen die op de schoorsteenmantel stonden te pronken. Uit de zwanenkeeltjes kronkelden kasfuchsia’s op.

Toen viel mijn oog op iets wat me meer uit het lood sloeg: boven de schoorsteenmantel hing een spiegel.

Nou wil ik niet beweren dat mijn gezicht het vóór de ontploffing waard was geweest in marmer te worden vereeuwigd. Maar gezichten zijn iets persoonlijks en ik had het mijne liever in ongeschonden staat bewaard gezien. Ik zag mezelf, mijn donkerblonde haar, aan weerszijden diepe inhammen, het omgekeerde halve maantje op mijn kin onder mijn smalle, maar gebogen lippen, de rechte neus, diepliggende groene ogen. Maar ook dwars over mijn

slaap de uitwaaierende rimpeling van littekenweefsel, alsof iemand een penny in een plas had gegooid.

‘En de huisbedienden?’ zei ik, terwijl ik mijn blik met moeite losrukte van mijn spiegelbeeld. ‘Wie werken er hier?’

‘Ik natuurlijk, om u te dienen, meneer Wilde,’ begon hij zijn opsomming terwijl hij op zijn vingers meetelde. ‘Mevrouw Thornton, de huishoudster. Agatha, de kokkin. Amy, Grace, Ellen, Mary en Rose, de dienstmeiden. Stephen en Jack, de huisknechten. Lily, de keukenmeid. En dan nog de koetsier en de stalknechten, maar die pitten in de herberg.’

‘Nog iets bijzonders te vermelden over een van hen? Iets... opmerkelijks?’

Hier moest Turley even op kauwen. Hoop flakkerde als een verre vuurtoren in mijn borst.

‘Agatha’s knie kan zwaar weer voorspellen,’ zei hij langzaam. ‘Dat is altijd erg opmerkelijk. Vanochtend had-ie danig kuren, dat belooft dus hommeles te worden, meneer Wilde.’

Hij wist niet half hoe waar dat was.

Nadat ik alle bedienden had uitgehoord, sjokte ik later die middag verslagen weer weg van Fifth Avenue 102. Maar een aantal interessante dingen had ik er toch wel van opgestoken.

In eerste instantie had ik een stortvloed van wilde aantijgingen te horen gekregen, stuk voor stuk voortkomend uit blinde paniek en puur zelfbehoud. Volgens Ellen (de meid voor beneden), een opgewonden pratend cockneymeisje dat nog niet zo heel lang geleden aan de oevers van de Theems vertoefde, moest het wel Grace zijn geweest die de miniatuur had meegenomen. Want, nou ja, kijk alleen maar hoe ze erbij liep. Volgens Grace (de meid voor boven), een kleine zwart ding dat je uitsluitend te woord stond met haar handen netjes op haar rug, was het vast en zeker Ellen geweest. Ellen praatte namelijk zo raar. En Ieren praatten ook raar. En iedereen wist tenslotte hoe de Ieren waren. Toen had Ellen Grace uitgemaakt voor een verwaand nest dat met de lichtzinnigste zwarte flierefluiters van heel New York verkeerde en had Grace Ellen een gedroogde pruim genoemd die blij mocht zijn als ze verborgen onder een hoed gratis en voor niets aan haar trekken kwam,

laat staan dat iemand haar er ooit voor zou betalen of dat ze er ooit serieus mee aan de man zou raken.

Ik liet ze achter terwijl ze elkaar met betraande ogen en vol berouw maar ook vervuld van afschuw over het tafelblad aanstaarden. Allebei een vriendin armer.

Vervolgens ging ik langs bij de herberg aan Fifteenth Street waar de koetsbedienden van Millington verbleven. Grace bleek inderdaad een amant te hebben: een van de twee zwarte stalknechten, genaamd Jeb, bezocht haar elke middag en was van plan met haar te trouwen zodra hij genoeg had gespaard voor een lapje grond in Canada. De blanke koetsier opperde bij het afscheid dat daar misschien een motief lag voor Jeb.

Erg voorspelbaar.

Zwarten worden hier pakweg elke tien tellen van diefstal beschuldigd. Ongeveer net zo vaak als Ieren worden beschuldigd van toverij. Ik heb naast te veel vrije zwarten staan zwoegen op scheepswerven, maar ook in restaurants en elders, om daarvan geen pijn in mijn maag te krijgen. Het maakt me woest. Ze ploeteren met dezelfde onverbiddelijke toewijding als jidden die zestien uur per dag naald en draad hanteren. Ik ben trouwens opgegroeid in de pastorie van de Underhills en een eigennijger klik slavernijbestrijders zul je niet snel aantreffen.

Ik concludeerde dat alles wat ik tot nu toe aan de weet was gekomen regelrecht de prullenbak in kon en dacht na over wat me te doen stond.

Feit was dat geen van de bedienden me iets verrassends had weten te melden. Deze stad speelt een dodelijke stoelendans met haar inwoners en als de rammelende pianoklanken verstommen, rest de verliezer alleen een langzame dood of een snelle. Er is hier eenvoudigweg te weinig van alles. Te weinig werk, te weinig eten, te weinig muren met een dak erop. Misschien zou er genoeg plaats zijn als we de Atlantische Oceaan voor de helft zouden dempen. Maar voor nu zijn er onvoldoende stoelen voor de vele duizenden die de salon komen binnenstormen om het spel mee te spelen. En als slechts één op de tien stoelen voorzien is van het opschrift VOOR ZWARTEN en diezelfde stoel ook de enige is met een bordje VOOR IEREN...

Dan is het zuiver een kwestie van wie wie als eerste op de houten vloer smijt.

Ik at een portie haring en aardappels in de dichtstbijzijnde taveerne en keerde vervolgens terug naar het pand aan Fifth Avenue om het te onderwerpen aan een eigen huiszoeking. Terwijl mevrouw Millington de deur uit was om visitekaartjes af te geven, doorspitte ik zelfs, met bonkend hart, haar secretaire.

Het schilderij vond ik niet.

Ik ging naar huis en dronk drie glazen rum uit New England. Het leek me een zinvolle daad.

Dus toen 14 februari aanbrak met een woeste frisheid in de lucht en een zijdegrijs hemeldek dat zich hoog boven me uitstrecte, voelde het alsof er vandaag onder andere een bezoekje aan de bar-bier op stapel stond voor het laten trekken van een rotte kies.

Ik trapte mijn deken weg. Ik woon boven de bakkerij van mevrouw Boehm, wat inhoudt dat de broodovens van mijn hospita in de wintermaanden mijn vloer verwarmen. Dankzij haar was het op mijn kamer mild als in juni. Veel bezat ik niet: het tweedehands-hemelbed bij het raam, een tafel met klauwpoten die mijn broer uit een brandend huis had gered, een stoel die ik langs de weg had gevonden, een kleed afkomstig van mevrouw Boehms zolder. En ten slotte een ladenkast die ik tandenknarsend had aangeschaft toen ik voor de vierde keer een welig tierende insectenkolonie in mijn keurig opgevouwen kloffie had aangetroffen. Maar de kamer oogt niet leeg, misschien ook omdat de muren volhangen met houtskooltekeningen. Ik schets met houtskool als iets me dwarszit.

Ik maak heel veel schetsen.

Het piepkleine 'slaapvertrek' heeft geen ramen. Ik heb daarom, met toestemming van mevrouw Boehm, boekenplanken tegen de muur gemaakt. Op het moment staan daar vijf boeken. Maar daar wordt aan gewerkt. Ik ben een aanzienlijk grotere verzameling gewend.

Er ligt ook iets apart wat je niet exact een boek kunt noemen: een lang manuscript dat ik heb geschreven over de gebeurtenissen van afgelopen zomer, om te voorkomen dat ik op straat luidkeels kond zou doen van de hele geschiedenis.

Afgelopen augustus was een meisje genaamd Bird Daly tegen

mijn knieën op gebotst. Ze was dapper en doodsbang en zat om onverklaarbare redenen onder het bloed en ik wist ongeveer net zo goed wat ik met haar aan moest als met een kapotte dorsmachine of een zieke mus. Maar het was na de brand en ik was er zelf ook belabberd aan toe. Mijn wereld was verdwenen. En zo kwam het dat ik tegen Bird sprak alsof zij geen kindhoertje was en zij naar me keek alsof ik niet afzichtelijk was en we elkaar begrepen. Zij rende voor haar leven, op de vlucht voor Silkie Marsh, een hoerenmadam met een gaaf gezicht en goudblonde lokken en zover ik heb kunnen ontdekken geen greintje hart.

Ik schreef het allemaal op – het gruwelijke massagraf in het bos dat ik dankzij Bird vond, alles. Anders dan bij het schrijven van politieverlagen, waar ik een broertje dood aan heb, verminderden de woorden die uit mijn pen vloeiden heel geleidelijk de druk in mijn schedel. Ik heb geen flauw idee wat ik verder met die stapel papier moet, weet ook niet waarom ik alles niet meteen heb verbrand nadat ik de laatste punt had gezet. Maar wat mensen beweegt, is grotendeels een raadsel en dat geldt ook voor mij. Dus daar ligt het.

Bird fladdert nog steeds in en uit mijn gedachten, als een vuurvliegje in de schemering, en daar ben ik blij om. Ik zie haar ook vaak genoeg in levenden lijve en daar ben ik nog blijer om. Ze is een stuk verstandiger dan ik. Maar bij vlagen dwalen mijn gedachten ongevraagd af naar een madam die naar me glimlacht. Niet boosaardig. Wel met grote onverschilligheid. Alsof ik een op te lossen rekensom ben of een vis die moet worden schoongemaakt voor de avondmaaltijd. En als ik aan Silkie Marsh denk, doe ik de deur van mijn slaaphok dicht, alsof het manuscript waarin zij figureert magische ogen bezit.

Ik was die ochtend van 14 februari voldoende uit mijn humeur om de deur met een doffe klap dicht te trekken.

Nadat ik me had aangekleed, begaf ik me naar de keuken waar ik mevrouw Boehm aantrof die met zichtbaar genoeg een deegroller op een gerezen deegbal liet neerkomen. Het deeg bolde aan weerszijden op en er kwam een zoetige gistgeur vrij.

‘Goedemorgen,’ zei ze zonder op te kijken.

Dat mijn hospita het niet nodig acht me een blik te schenken

heeft iets troostrijks. Alsof het niet meer dan normaal is dat ik er-
gens, waar dan ook, ben en het feit dat mijn aanwezigheid haar niet
verrast betekent dat ik op de juiste plek ben. Mevrouw Boehm
heeft veel te grote ogen, te wijdopen. Ze hebben de bleekblauwe
kleur van een jurk die te veel zomers uitgewrongen in de junizon
te drogen is gehangen. Vroeger volgden ze elke stap die ik zette.
Heel alert. Nu zou ik met een fanfarekorps binnen kunnen komen
marcheren en ze zou nog steeds doodgemoedereerd doorgaan met
meel zeven. Bij het laag gedraaide gaslicht lijkt haar haar grijs, maar
het is eigenlijk stroblond en ragfijn als bloeiende wilgenkatjes. Ik
sprak mijn antwoord in de richting van haar kruin.

‘Goedemorgen. Wat maakt u daar?’

‘*Hefekranz,*’ zei ze opgewekt. ‘Bestelling van de Duitsers van
hiernaast. Voor een verjaardag. Er zit suiker in en gist en eieren.
Erg machtig. Ik maak er een vlecht van en dan kan hij de oven in.
Een van mijn favoriete recepten. Nog schurken op het spoor ge-
komen?’

Mijn hospita heeft aandoenlijk genoeg een zwak voor bloed-
spannende feuilletonromans. En dus ook voor mijn werk.

Ik liep naar de deur en pakte onderweg een granenbroodje van
de vorige dag. ‘Het lukt me nog niet eens een olieverfschilderij op
te sporen.’

‘O, maar dat komt nog wel,’ riep ze me achterna, terwijl ze de
bleke deegbal met een kinderlijke grijns op haar gezicht opnieuw
een mep verkocht.

Een paar tellen later besepte ik dat ik bereid was geweest een
flinke duit neer te tellen voor die stellige lach. Zonder zelfs in de
gaten te hebben gehad dat ik zoiets nodig had. Ik bleef staan om
met half dichtgeknepen ogen naar de dageraad te kijken.

Ik had geen flauw idee waar ik heen ging.

Toegegeven, ik stiefelde een tijd in bars gepeins verzonken met
een wijde boog om de ziekteverwekkende zooi die de dichtbij-
gelegen Five Points voortbrengt omdat ik niet kon bedenken wat
er te winnen viel bij een hernieuwd bezoek aan het huis van de
Millingtons. Maar ineens wist ik het: ik ken iemand die volledig
toegewijd is aan het vinden van dingen. Verloren voorwerpen zijn
zijn relieken en inventarislijsten van de lommerd zijn gezangboek.

Dingen vinden is Jakob Piests metier.

En zo richtte ik mijn schreden naar Elizabeth Street waar Piest zijn ronde loopt. Onderweg floot ik bijna van opluchting, vooralsnog onwetend van het feit dat Piest en ik op het punt stonden een van de fascinerendste personen te ontmoeten die we ooit hadden gezien.